

VETLLA DE SANTA MARIA
Cloenda de l'any jubilar de Montserrat
Homilia de Mons. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat
26 d'abril de 2007

Benvolgut pare abat, molt estimats monjos de Montserrat, germanes i germans que participeu en aquesta formosa vetlla de la festa de la nostra Mare i patrona, la Mare de Déu de Montserrat,

Acabem de llegir que Maria se n'anà *decididament* a la Muntanya. *Decididament. Amb pressa.* Amb aquesta paraula l'evangelista fa que ens fixem en l'actitud de la nostra Mare. Podríem traduir més literalment: se n'anà *amb diligència*. Aquesta expressió no manifesta només la pressa física, sinó més aviat l'agilitat espiritual de qui està sempre a punt per a posar en pràctica, sense retards, qualsevol insinuació de Déu. Així va Maria a la muntanya. D'aquesta manera també nosaltres hem pujat a Montserrat al final de l'any jubilar, en el 125è aniversari de la coronació de la Moreneta com a patrona de les diòcesis amb seu a Catalunya. Plens d'agraïment, venim, doncs, *amb diligència*, tot cercant respondre generosament a allò que ens vulgui suggerir l'Esperit.

I és que, en les lectures de l'eucaristia d'avui, tot és alegria. Tots se senten ferits de joia i de confiança. Comença Isaïes: «Aclamo el Senyor ple de goig, la meua ànima celebra el meu Déu, que m'ha mudat amb vestits de victòria, m'ha cobert amb un mantell de felicitat.» I Elisabet afegeix: «El nen ha saltat d'entusiasme dins les meves entranyes.» Fins i tot Pau ens assegura: «L'esperança que tenim per tots vosaltres és del tot segura.» Però és, sobretot, Maria qui esclata: «La meua ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva.»

Aquella mateixa alegria és la que tenim nosaltres ara. És la joia de la nostra fe. És l'alegria de l'Església de tots els temps.

En l'escalfor d'aquesta vetlla als peus de la Moreneta, procurem nosaltres penetrar un altre cop en aquella alegria que omple la casa d'Elisabet i que ha d'omplir també el nostre cor. Perquè és la joia que, també avui —en aquest mes d'abril de 2007—, està cridada a il·luminar i escalfar tots els cors.

A la primera lectura hem escoltat l'important oracle sobre el nou *missatger*. Es tracta del missatger escatològic que parla en soliloqui. Sens dubte és un dels textos decisius del llibre d'Isaïes. Aquest missatger té una doble funció: d'una banda la de tot *missatger*, que és portar bones notícies, com ara la d'anunciar la redempció als captius i la llibertat als presos. De l'altra la del *consolador*, que embena els cors trencats per la malaltia o la desgràcia, dóna alè als qui ploren i restaura els qui fan dol.

Jesús dirà que aquesta Escripura es compleix en ell. Ell és qui porta el consol i restableix el seu poble en el lloc i dignitat que tenia al principi. Ell renova l'aliança trencada i duu la plenitud de l'esperit de Déu, que ve acompanyada de molts dons, destinats sobretot als pobres i als qui sofreixen (cf. Joan Pau II, Carta Enc. *Dominum et vivificantem*, 16). En els textos sagrats posteriors a l'exili, el concepte de *pobres* havia transcendit de la simple condició social, i designava una categoria religiosa: és a dir, els *humils*, els qui, davant Déu, es consideren a ells mateixos desproveïts de virtuts i només confien en la bondat divina. Germans, nosaltres som avui els *missatgers* enviats pel mateix Crist per tornar a posar Déu en el lloc que li correspon dins el cor dels homes —de tots els homes—, i per restablir-los a ells —tots i cadascun— en la seva dignitat original.

Hem d'assumir fins al fons que el do de la fe i de la gràcia ens col·loca plenament en una situació i en un deure de missió. Som fràgils, limitats, pecadors, *pobres*. Cadascú hi pot

afegir el seu perfil particular: d'edat, de mancança, de virtuts... Tant se val, perquè som els fills del Déu i Pare misericordiós.

Aquest és, germans, el desig que els bisbes de Catalunya hem volgut manifestar en la carta pastoral que fa tot just unes setmanes us lliuràvem amb el títol *Creure en l'evangeli i anunciar-lo amb nou ardor*. Us convido a llegir-la i a meditar-la, tot pregant, individualment i en l'àmbit de les vostres comunitats.

Quan constatem que vivim dins una societat cada cop més allunyada de la fe en Jesucrist, d'un món que vol fer com si Déu no existís, no hem de caure en el desencís o la desesperança. No ha de ser així, ni tan sols per un instant. És veritat que són moltes i complexes les causes i circumstàncies que han dut al fet que la nostra societat defugí Déu, fins i tot d'una manera que sembla radical i generalitzada. Eren lúcides les anàlisis del servent de Déu Joan Pau II sobre l'uropeu d'avui. D'ell va dir que és un home «secularitzat»: «Déu resta fora del seu horitzó de vida», escrivia. «El seu ateisme teòric i pràctic incideix en el seu pensament antropològic. Si l'home no és imatge de Déu i no fa referència a res [...], quin valor té? Per què actua? Per què viu?» (Discurs al Consell de les Conferències Episcopals d'Europa, 11/10/1985, 11) (*Creure...*, 5).

Per això, el sant pare Benet XVI ens ha pogut dir que, si el nostre món exclou Déu i s'aferra únicament a les realitats materials i visibles, corre el risc de l'autodestrucció, i que el fracàs d'aquesta manera de viure «com si Déu no existís» és ara a la vista de tots (cf. Benet XVI, *Sacramentum caritatis*, 77). Tot això és cert, i aquesta autodestrucció es pot esdevenir si la criatura aparta Déu de la seva vida i ocupa descaradament el seu lloc. Què faríem sense Déu, «Pare entranyable», «Pare de les misericòrdies»? Què faríem sense aquest Déu del qual ens ha parlat sant Pau, «Pare de nostre Senyor Jesucrist, [...] que no deixa mai de consolar-nos»? Com el sant Pare ens ha recordat en la seva encíclica *Déu és amor* (cf. 2), l'amor de Déu envers nosaltres és una qüestió fonamental per a la vida i planteja preguntes decisives sobre qui és Déu i qui som nosaltres.

Cal recordar el que la constitució pastoral *Gaudium et spes* diu en el seu conegut número 22: «Realment, el misteri de l'home només s'aclareix en el misteri del Verb encarnat.» Amb aquestes paraules el Concili expressa l'antropologia que és al nucli de tot el seu magisteri. Crist no només indica el camí que cal seguir: Ell mateix és el camí, i ho és perquè és l'Home perfecte. En ell, Fill etern del Pare i fill de Maria en la història, nosaltres trobem la clau per a entendre'ns i per a realitzar-nos: sí, som criatures de Déu, fets a imatge i semblança d'ell, cridats a ser feliços deixant-nos posseir per ell i vivint la seva vida que ens duu al servei dels altres.

No és el moment adequat, ara, per lamentar-se, sinó més aviat per a posar-se a disposició del qui ens envia a una nova evangelització. El llevat cristià pot fer fermentar moltes cultures, també la nostra, per difícil que sembli: dos mil anys d'història de l'Església ens ho demostren. És possible evangelitzar novament el nostre món si prediquem el vertader Jesús. I el predicarem si el coneixem de debò i si ens hi identifiquem més profundament.

Els bisbes de les diòcesis catalanes hem volgut fer aquesta crida assenyalant, plegats, un camí concret: ocupem-nos primer de nosaltres mateixos, perquè per evangelitzar cal haver estat abans evangelitzats. «En aquest aniversari del patronatge de la Mare de Déu de Montserrat sobre Catalunya, preguntem-nos si, com feia la Verge Maria, conservem viva la memòria de Jesús (cf. Lc 2,19)» (*Creure...*, n. 8c). Davant la increença que és a l'arrel de la deshumanització que veiem al nostre cantó, preguntem-nos amb sinceritat quina part de responsabilitat hi tenim nosaltres —ministres ordenats, persones consagrades, laics i laiques. «No hi hauria, a la nostra terra, més salabor cristià, si fóssim, de debò, sal que sala? (cf. Mt 5,13). Des d'un acolliment més ple, més conseqüent, més joiós, més irradiant de la bona nova de Jesús per part nostra, podem pensar esperançadament en una nova evangelització de Catalunya» (*ibid.*).

Cal que l'Església a Catalunya s'*autoevangelitzi* a través d'aquests mitjans i de tots els que Jesucrist ha posat a les nostres mans. Així podrem donar raó de la nostra esperança (cf. 1Pe 3,15) i emprendre *amb un nou ardor* la nova evangelització que demana la situació que ens envolta.

En les resolucions del concili provincial Tarraconense se'ns recorda que el concili Vaticà II continua viu i present entre nosaltres. En el Concili —deia Benet XVI— «tenim l'esguard posat amb gratitud: si el llegim i acollim guiats per una hermenèutica correcta, pot ser i esdevenir, cada cop més, una gran força per a la renovació sempre necessària de l'Església» (*Discurs a la cúria romana, 22/12/2005*). El mateix Sant Pare ens facilita aquesta «hermenèutica correcta», i ho ha fet recentment amb l'exhortació apostòlica postsinodal *El sagrament de la caritat*. L'amorosa recepció d'aquest important document sobre *la font i cimal de tota la vida i missió de l'Església* —sobre l'eucaristia—, pot ser el gran ajut per a la reevangelització que necessitem en aquesta hora. Agraïm a Deu l'estimada comunitat benedictina de Montserrat, que particularment en aquest punt ens il·lumina amb el seu exemple, del qual tenim més necessitat que mai.

A més, per mitjà del redescobriment personal i col·lectiu de l'eucaristia, s'ha de fer realitat entre nosaltres un altre gran desig unànimement expressat per tots els bisbes de Catalunya, un element imprescindible per a la credibilitat de tota evangelització: *l'espiritualitat de la comunió* (43) viscuda entre tots els fidels: «L'evangelització demana» —hem escrit— «que tots comptem amb tots, que totes les sensibilitats dels germans en la fe se sentin acollides i compreses a la casa del Pare, que no trenquem la canya esquerdada (cf. Mt 12,20)» (*Creure...*, 8).

A l'eucaristia trobem també —i en plenitud— el sentit de família que acompanya tot ésser humà. La família és al centre de qualsevol antropologia que pugui ser considerada senzillament humana. Tot home necessita estimació: tot home té dret a néixer, i viure, i morir dins d'una família. És un dret que es converteix en deure pels altres; un deure joiós, que ens realitza plenament! És molt urgent recuperar en la nostra societat aquest tresor, que és més necessari per als homes quasi que l'aire per a respirar: que hi ha un lligam indivisible entre persona i família; un lligam que no nega els drets de l'individu, sinó que, tot al contrari, els afirma. Hem de transmetre —sobretot a les noves generacions— que l'home està creat per amor i que està cridat a estimar, precisament perquè hi ha família, famílies.

Estimats joves: vosaltres sou —potser sense ser-ne del tot conscients— els principals protagonistes de molts dels signes d'esperança que es poden constatar en la nostra societat. Em refereixo principalment a les abundants iniciatives de caritat, de solidaritat i de voluntariat que proliferen per tota la nostra geografia i que són el llevat de la nova evangelització, perquè només quan una persona se sent estimada per una altra pot arribar a acceptar el missatge salvador: la bona nova ha d'anar precedida per l'amistat i la caritat.

Vosaltres, que feu del vostre temps i del vostre cor un lloc per a Déu i per als altres, que no voleu estar marcats per tot allò que pugui posar preu a la vostra existència lliure, que reconeixeu que esteu *Marcats per l'Esperit*, sou clarament els protagonistes principals d'aquesta nova evangelització.

Vull dir-vos que us esperem a tots, acompanyats dels vostres amics, el proper 26 de maig a Tarragona, per viure juntament amb els vostres pastors l'Aplec de l'Esperit. Tenim posada una gran il·lusió en aquesta trobada i la preparem amb molt d'esforç i amb molta pregària. I demano als qui, com jo, ja no sou tan joves, que ens acompanyeu en aquesta iniciativa d'enguany.

Joves, deixeu que Jesús sigui qui guii les vostres vides, marxeu decididament a l'aventura d'ajudar els altres, contribuint ja des d'ara —amb la vostra fidelitat— a la formació de la

família cristiana que ell us té preparada, o digueu-li que sí si us demana que el seguïu més de la vora i que ho deixeu tot, seguint un camí d'amor encara més alt en el sacerdoci, en la vida religiosa o en el celibat apostòlic. Poseu-vos tots en *camí* bo i imitant l'exemple de Maria, que, com hem sentit, és «la Mare del bell amor».

Ella, la jove Verge de Natzaret, gràcies a la seva *diligència*, ha estat qui ha obert tots els camins de salvació.